

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznika. // Inzerati do 80 petih vrst Din 2, do 100 vrst Din 2,50, od 100 do 300 vrst Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4.-, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.- // Rokopis se ne vračaja.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knjižna ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENSKE GRADCE, Slovenski trg 5 // Pošta hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Ali je mogoča europska blokada Anglije?

Iz notranje politike

V londonskih krogih smatrajo take načrte za neizvedljive, tudi če bi se Nemčiji posrečilo dobiti vso podporo Rusije — Obširno tolmačenje položaja v londonskem „Timesu“

London, 24. okt. mp. Današnji »Times« se v daljšem uvodniku bavijo z nemško namero o blokadi Anglije. Glede na to se »Times« vprašuje, če bo Nemčiji uspelo to, kar se Napoleonu ni posrečilo. V zvezi s tem ugotavlja pisec, da je imela Nemčija v juniju 1918 zadnjič odprt dohod k žitnicam ruske Ukrajine in tudi do rumunskega žita, ko je premagala Rumunijo. Tedaj je imela Nemčija neprimerno boljši položaj. Vsega tega Nemčija danes nima, kljub temu pa trdijo Nemci, da bodo lahko vzdržali dolgo vojno, pri čemer računajo, da bodo krili svoje potrebe z zunanjo trgovino. Njihov račun je napačen, pravi »Times«, kajti angleške vojne ladje zaplenijo na teden povprečno 50.000 ton blaga, namenjenega za Nemčijo. List se vprašuje, kako bo mogla Nemčija to izgubo nadomestiti. Tudi je veliko vprašanje, če bo lahko Rusija dobavljala vse, kar Nemčija potrebuje. Tudi če bi Rusija imela vsega v izobilju, je vprašanje, ali razpolaga s potrebnimi prometnimi sredstvi. Razen tega pa še ni gotovo, če bo Rusija pripravljena dati vse to Nemčiji na kredit. Ruska zunanja politika dokazuje, da stremi v prvi vrsti za svojimi političnimi cilji, česar se v Nemčiji prav dobro zavedajo. Zaman je nemški tisk skušal prepričati narod o priliki podpisa pogodbe z Rusijo, da Nemčija nadaljuje Bismarckovo politiko. Dejstva govore o nasprotnem. Nekdanja trdna nemška oporišča v Baltiku so se spremenila v mornariška in vojaška oporišča Rusije. Sploh pa se vse predčito kaže ruska politika: za Rusijo je namreč zelo važno, da se nadaljuje vojna na zapadu, kajti edino tako lahko ona nadaljuje svojo politiko na vzhodu Evrope.

V zvezi s tem navajajo »Times« tudi poročilo berlinskega dopisnika »Svenska Tagbladet«, ki v svojem poročilu o trenutnem političnem položaju pravi, da Nemčija ne more odkloniti v sedanjem položaju nobene ruske zahteve, pa četudi bi od švedske zahtevala, da ji odstopi gotova vojaška in mornariška oporišča na švedskem.

»Times« opozarja tudi na pisanje »Essener Nationalzeitung«, glasila maršala Göringa, ki v obširnem članku raziskuje možnosti trgovine med Rusijo in Nemčijo.

Po razglabljanju tega lista Rusija nikakor ne more zadostiti v celoti potrebam pogonskih goriv, ki jih potrebuje nemška mornarica. Rusija razpolaga s 600.000 tovnimi vagoni, torej manj, kakor jih ima Nemčija in ker mora vpoštevati domače potrebe, ne bo mogla izvažati v toliki meri, da bi zadostila nemški potrebi. V tem pogledu je velike važnosti dobava ruske nafte, kajti, »Essener Nationalzeitung« pravi, da ni računati v večji meri na rumunski petrolej. Rumunija namreč trdi, da je pridobivanje nafte v zadnjem letu močno nazadovalo in da Rumunija zaradi tega ne bo mogla izvažati v enaki meri kot doslej. »Essener Nationalzeitung« k temu pripominja, da je to samo izgovor, ker je znano, da je rumunska nafta pod vplivom angleškega in francoskega kapitala.

»Times« se bavi tudi z možnostmi ruskega izvoza v Nemčijo. Izvoz je mogoč le po treh poteh: po Črnem morju skozi Dardanele in nato po suhem v Nemčijo, po Črnem morju do izliva Dunava in nato po Dunavu in tretjič po Vzhodnem morju v Gdansk. Prva pot je zaradi angleške blokade nemogoča, ker bi vsako ladjo v Sredozemskem morju zajeli Angličani ali Francozi. Druga pot bi bila mogoča, če ne bi bilo ankerskega pakta. Z njim pa je angleškim in francoskim vojnim ladjam omogočeno priti v Črno morje in zapreti izliv Dunava. Preostane še pot preko Gdanske. Ker so ruski vrelci nafte preko Gdanske blizu Črnega morja, bi bil potreben prevoz po železnici do Leningrada. Pri prevozu manjših količin se to izvedljivo, vendar Nemčija od tega ne bi imela nobenih koristi. Pri prevozu večjih količin pa je potreben zadosten vojni park in tega Rusija nima na razpolago. Znano je, da je samo 30% ruskih železnic dvojnih, le take pa prihajajo v poštev za prevoz večjih količin. Prevoz bi se zaradi tega tako zakasnil in kompromitiral in seveda tudi porušil tako, da praktično ne prihaja v poštev.

»Times« zaključuje, da je nemška blokada Anglije nemogoča, da pa je nasprotno angleška blokada za Nemčijo tako važen činitelj, da bo odločil o izidu vojne.

ška pogajanja normalno nadaljevala in je potrjeno upanje, da bo prišlo do sporazuma.

Helsinki, 24. okt. mp. Finančni minister Tanner je pred odhodom v Moskvo izjavil, da se bo pri pogajanjih s Sovjetsko unijo prav gotovo našla kompromisna rešitev; ako vodi sovjetsko vlado snaka dobra volja kakor finsko vlado. Na taki podlagi obstoja možnost, da se doseže pameten sporazum.

Helsinki, 24. okt. s. Zastopnik finskega zunanjega ministrstva je izjavil, da poročila iz Moskve kažejo, da rusko-finski razgovori potekajo normalno in upravičujejo nado na skorajšnji ugodni zaključek pogajanj. Finska delegacija je imela prvi

razgovor v Kremliju včeraj ob 18., drugega pa ob 22. Danes bo tretji razgovor.

Finski proračun

Helsinki, 24. okt. mp. Finančni minister Tanner je izdelal nov projekt za novi proračun za leto 1940. Novi projekt je v primeri s prejšnjim, ki je bil sestavljen po leti, precej spremenjen. Dohodki so namreč predvideni za 1 milijardo in 200 milijonov finskih mark manjši, kakor pri prvotnem projektu, kar gre na račun zmanjšane sunanje trgovine. V svrhu ravnesoja so predvideni novi davki, zlasti na vžigalnice in tobak. Prejšnji proračun je znašal 5 milijard 7 milijonov, po novem predlogu pa 4 milijarde 485 milijonov finskih mark.

Nova bolgarska vlada

V vladi se štirje novi ministri, toda noben član sobranja — Zunanja politika Bolgarije se ne bo spremenila

Sofija, 24. oktobra s. Mandatar krone dr. Kjoisevanov je sredi zaključil misijo, ki mu je bila poverjena. Sedma vlada dr. Kjoisevanova je sestavljena takole: predsednik in zunanji minister: dr. Georgij Kjoisevanov, ministarstvo notranjih del in ministrstvo narodnega zdravja: rezervni general Nikola Nedev, minister za narodno prosveto: prof. Bogdan Filov, finančni minister: Dobri Božilov, ministarstvo pravosodja: Vasil Mitakov, vojni minister: general Tošakij Daskalov, minister za trgovino, industrijo in delo: dr. Slavko Zagorov, minister za narodno gospodarstvo: Ivan Bagrijanov, ministar javnih del: inž. Dimit. Vasiljev, ministar za železnice, pošte in brzojav: Peter Gabrovski.

V novi vladi dr. Kjoisevanova nasproti vsem pričakovanjem ni nobenega narodnega poslanca. V vlado so vstopili štirje novi ministri in sicer Mitakov, Gabrovski, Vasiljev in Zagorov.

Vlada, ki jo je sestavil dr. Kjoisevanov, ni taka, kakor so jo pričakovali politični krogi. Ti krogi so mislili, da bodo v novo vlado stopili kot ministri narodni poslanci, da bi se na ta način doseglo boljše sodelovanje med zakonodajnim in izvršnim odborom. Nasproti temu pričakovanju so vstopile v vlado štiri osebe, ki niso narodni poslanci. Bilo bi pa prezgodaj, če bi se reklo, da sestava nove vlade dr. Kjoisevanova v sobranju ne bo naletela na dober sprejem. Nasprotno se lahko pričakuje, da bo sobranje kljub tej sestavi izglasovalo zaupnico vladi, ker je bila tudi sedanja vlada dr. Kjoisevanova razen dveh ministrov sestavljena iz oseb izven parlamenta. V zunanje političnem pogledu se že, sedaj lahko z vsjo gotovostjo reče, da bo nova vlada nadaljevala politiko nevtralnosti in prijateljstva z vsemi sosednimi državami in z vsemi veseljami.

Sofija, 24. okt. AA. Stefani. Nova vlada na čelu z dr. Kjoisevanovom je prisegla pred Nj. Vel. kraljem. Pred parlament bo stopila 28. t. m. Nova vlada ne predstavlja nobene važnejše spremembe, ker so samo 4 novi ministri.

Nemci zaplenili ameriški parnik

Odvedli so ga v rusko lukso, kjer pa so ga pridržale ruske oblasti

Washington, 24. okt. s. Ladjo »City of Flint« je po informacijah ameriškega mornariškega ministra v soboto zaplenila nemška križarka, češ da vozi vojno-tihotapsko blago.

Berlin, 24. okt. s. V krogih nemške admiraltete izjavljajo, da jim ni ničesar znane o zaplenitvi ameriškega parnika »City of Flint«.

London, 24. okt. s. Ruska uradna agencija Tas je danes javila, da je ameriški parnik »City of Flint« pod nemško zastavo in z nemško posadko priplul v Murmansk. Ruske oblasti so parnik zaplenile in posadko 18 moških internirale. Parnik »City of Flint« je znan po tem, da je svoječasno rešil velik del posadke potopljenega angleškega parnika »Athens«. Po poročilih iz Washingtona je pred tremi tedni »City of Flint« iz Zedinjenih držav odpeljal v Liverpool in Glasgow. Na odprtem morju pa jo je zadržala nemška patrolna ladja, ki je izpremenila zastavo na ladji in zamenjala posadko z Nemci. »City of Flint« je nato pod nemško zastavo odpeljal najprej v norveško lukso Tromsø, od tam pa v Murmansk.

Washington, 24. okt. AA. Havas: Uvedena je preiskava, da se točno ugotovi, kakšen tovor je vozil parnik »City of Flint«. Uradni krogi naglašajo, da je Nemčija, če je bilo na ladji tihotapskega blaga 51% ali več vsega tovora, imela pravico ladjo zapleniti. A tudi v tem primeru je treba dokazati, da so lastniki ladje ali pa njen kapitan vedeli, da njihova ladja prevaža tihotapsko blago. Če vlada USA ugotovi, da je bilo na ladji manj kakor 50% vojnega tihotapskega blaga, bo zahtevala od nemške in sovjetske vlade, da ladjo izpusti in da pridržijo samo tihotapsko blago. Newyorškim pristojnim oblastvom je znano samo to, da je »City of Flint« vozil 5.000 ton blaga; med drugim slanino, žito, konzerviranega mesa, jabolko, bombaža asfalta, raznih strojev, traktorjev itd.

New York, 24. okt. s. K zaplenitvi ameriškega parnika »City of Flint« piše današnji »New York Herald Tribune«. Prevladuje vtis, da je Nemčija, tudi če se je držala pri tem mednarodnih zakonov, napravila z zaplenitvijo psihološko napako, ki ji bo odtujila ameriško javno mnenje.

Zane Grey †

New York, 24. okt. s. V Kaliforniji je umrl včeraj znan romanopisec Zane Grey star 64 let.

Zane Grey je nadaljeval tradicijo ameriške literature, ki jo je pričel Cooper in ki je našla v Ameriki, pa tudi v starem svetu mnogo hvalečnic bralcev. V svojih motivih je živahno opisoval življenje ameriškega ljudstva, zlasti pa divjega zapada in je dosegel precejšen uspeh. Več njegovih del je izšlo tudi v slovenskem prevodu. Tudi »Jutro« je prineslo več prevodov njegovih romanov.

Izselitev baltičkih Nemcev

London, 24. okt. s. Skupno število Nemcev, ki se bodo iz baltičkih držav morali izseliti v Nemčijo, oziroma Poljsko, znaša okoli 100.000. Njihovo premoženje cenijo nad 1.200.000.000 nemških mark.

V Nemčiji so židom še povišali davek

Berlin, 24. okt. AA. DNE: Lani v novembru so nemški židje dobili nalog, da plačajo eno milijardo mark kontribucije, in sicer v obliki 20 odstotnega obdavčenja premoženja vsakega žida. Nemška oblastva so izdala uredbu o tem, da se bo ta odstotek povečal ali znižal, če bi se znesek 1 milijarde mark ne dosegel ali pa prekorščil. Po doseganju vplačil se vidi, da znesek 1 milijarde še ni dosežen. V zvezi s tem je finančno ministrstvo izdalo uredbu, da se ima dosegani 20 odstotni davek povišati na 25 odstotkov od celotnega premoženja. Prihodnji obrok, ki znaša 15. novembra t. l., bodo morali nemški židje plačati po novi uredbi, to je v višini 25 odstotkov.

Borzna poročila.

Curij, 24. oktobra. Pariz 10.1375, London 17.885, New York 446, Bruselj 7485, Milan 22.50, Amsterdam 236.70, Berlin 178, Stockholm 106.225, Oslo 101.35, Kopenhagen 86.10.

Nemčija se še vedno poteguje za Turčijo?

Papen je bil od Hitlerja v posebni misiji poslan nazaj v Ankaru

London, 24. okt. e. Po poročilu tukajšnje radijske postaje iz Ankare je bila v turški prestolnici z velikim začudenjem sprejeta vest, da je nemški veleposlanik Papen dobil od Hitlerja nalog, da v specialni misiji odpotuje nazaj v Ankaru. Ankarski krogi ne morejo razumeti, kakšne predloge naj bi prinesel veleposlanik Papen s seboj, ko je vendar turško-angleško-francoska pogodba popolnoma točno in jasno izrazila stališče Turčije v sedanjem mednarodnem položaju.

Ankara, 24. okt. s. Zunanji minister Saradzoglu je podal včeraj v parlamentarnem klubu turške vladne stranke dveurni eksponat o svojih razgovorih v Moskvi. Komunikacije, ki je bil pozneje izdan, pravi, da so bila njegova izjavljanja o vprašanjih, ki so bila v Moskvi v razpravi, kakor tudi o neizpremenjenem prijateljstvu med Rusijo in Turčijo, sprejeta s splošnim odobravanjem.

London, 24. okt. mp. Današnji londonski listi komentirajo pomen podpisa ankarke pogodbe in zlasti naglašajo, da predstavlja zagotovitev neodvisnosti vseh balkanskih držav. Nemčija je hotela iz Turčije narediti orodje nacionalno socialistične politike, a sta to namero prepre-

čili zavezniški državi. S sklenjeno pogodbo je Velika Britanija prišla v neposredno bližino balkanskih držav, kar je Angliji omogočilo, da s poudarkom zagotovi njihovo neodvisnost.

Drevi bo govoril Ribbentrop

Berlin, 24. okt. mp. Zunanji minister Ribbentrop bo govoril danes ob 20.15 v Gdansk. Njegov govor, ki bo trajal približno eno uro, bodo prenašale vse nemške radijske postaje. V poučenih krogih za trjujejo, da bo Ribbentrop govoril v glavnem o problemih v vzhodni Evropi.

London, 24. okt. s. Po poročilih iz Berlina so nemški okrožni vodje, ki so bili zbrani k razgovorom s kancelarjem Hitlerjem, zopet odgovorili iz Berlina na svoja službena mesta. O vsebini njihovih razgovorov ni bilo izdano nobeno poročilo. Verjetno pa je, da bo na namen posvetovanj v Berlinu osvetlil današnji govor nemškega zunanjega ministra Ribbentropa v Gdansk. Ribbentrop je imel včeraj daljši razgovor s kancelarjem Hitlerjem.

Nadaljevanje pogajanj med Finsko in Rusijo

Po prvih razgovorih upajo, da bo prišlo do kompromisne rešitve vseh spornih vprašanj

Moskva, 24. okt. mp. Agencija Tas je sredi objavila naslednji uradni komunikacije: Dne 23. oktobra je prišel v Moskvo pooblaščenec odposlanec finske vlade dr. Paasikivi v spremstvu finančnega ministra Tannerja, finskega poslanika v Moskvi Kokkina in uradnikov zunanjega ministrstva Paasonena in Nykova. V imenu sovjetske vlade so jih sprejeli Moljtin, sovjetski poslanec v Helsinkih Derivjanski, Barkov in vodja oddelka za baltičske države Vasjukov. Finska delegacija se je nastanila v »Domu državnih gostov«. Ob 18 je bil prvi sestanek v Kremliju, ki je trajal nad dve uri.

London, 24. okt. s. Finska delegacija je imela včeraj v Kremliju dva sestanka z zastopniki ruske vlade. Pri prvem so bili

navzoči samo Stalin, Molotov, dr. Paasikivi in Tanner. Drugemu razgovoru je prisostvoval tudi še sovjetski poslanec v Helsinkih. Tako z ruske kakor tudi s finske strani ni bilo o vsebini razgovorov ničesar objavljeno. V splošnem pa prevladuje v finskih uradnih krogih glede pogajanj optimizem. Kakor poročajo iz zasebnih virov, Rusija nikakor ne zahteva Aalandskih otokov, temveč samo garancijo od Finske, da bodo ostali Aalandski otoki neutrjeni. Rusija res zahteva odstop nekaj manjših otokov v Finskem zalivu, ne namerava pa nastaniti svojih posadk na finskem ozemlju.

Helsinki, 24. oktobra e. Sredič je bilo v zunanjem ministrstvu sporočeno, da se bodo po poročilih iz Moskve finsko-sovjetski

NARODNE MANJŠINE V VOJVODINI

Minister N. Bešlić je v svojem govoru v Starem Bečuju izjavil med drugim, da imajo naše narodne manjšine vse pravice kakor Jugoslovenci, toda manjšine ne smejo pozabiti, da je Vojvodina srbska oziroma jugoslovenska. Če bodo to lojalno upoštevali, se jim ne bo zgodilo nič. »Mi dopuščamo«, je rekel minister, »da manjšine s svobodno goje svojo kulturo, zato jim dajemo šole, toda o usodi Vojvodine bomo odločevali mi. Vsi oni, ki so doslej mislili na kako delitev ali umikanje, naj vedo, da se bo ves naš narod postavil na branik naše države.«

SENATSKÉ VOLITVE V ZETSKI BANOVINI

V zetski banovini je 307 volilcev za senatorje. Od teh je 262 kmetički županov, 5 mestnih županov in 40 banknih svetnikov.

O BODOČIH VOLITVAH V NARODNO SKUPŠČINO

Je govoril v Bosanski Gradski minister dr. Branko Čubrilo, ki je med drugim izjavil, da se pripravljajo zakon o občilih in zakon o volitvah narodnih poslancev. Glasovanje bo s svobodno in tajno. Opozicijske stranke bodo lahko postavile svoje kandidatne liste. Svoj govor je končal s pozivom, da še nikoli ni bila pri nas tako potrebna politika medsebojne ljubezni, bratstva in enakosti, kakor je to potrebno v naših resnih časih.

NALOGE OROŽNISTVA NA HRVATSKEM

Poveljni orožniške brigade banovine Hrvatske general Kv. Tartaglia je izjavil novinarjem: Svoje bodoče delo si zamišljam tako, da kot poveljni hrvatskega orožništva dvignem avtoriteto oblasti s pomočjo naroda, ki mora videti v žandarmeriji zaščitnika osebne varnosti in imeti. Energijno bom zatiral vse napake podrejenih kakor pljuntanje, lahkomišelnost in žalitve, ker se s tem ne ruši samo ugled orožniške ustanove marveč tudi ugled državne oblasti.

HRVATI V ODBORIH NARODNE BANKE

Finančni minister je odredil, da pride v devizni, uvozni in izvozni odbor Narodne banke po en predstavnik banovine Hrvatske. V sestav deviznega odbora pride tudi pomočnik finančnega ministra.

NOVA STRANKA V BANOVINI HRVATSKI

Dr. Božidar Adžija poroča v »Naši Novin«, da se je ustanovil v Zagrebu pripravljalni odbor za ustanovitev »Stranke radnega naroda hrvatskega«. Nova stranka naj bi pridobila delavce, kmete, male obrtnike in napredne intelektualce, ki doslej iz kakršnegakoli razloga niso bili pristajali kake stranke.

ZA DRŽAVNO IN NARODNO SKUPNOST

V »Novi Riječi« pozdravlja Večeslav Vilder dr. Mačkova proglaša na hrvatski narod, ki naj ohrani red, disciplino in slog v današnjih resnih časih, nakar obsoja negativno stran cenzure in pomankljive informacije naših listov o našem notranjem položaju. Ker objavljajo listi vojna poročila na način, kakor da bi bili mi sami v vojnem stanju, se ustvarja brez potrebe »vojna psihoza«, ki se izraža v notranjih fizičnih razračunavanjih. Nerazpoloženje proti vojni se pretvarja pri nas s pomočjo tuje propagande v defetizem in notranji kaos. Samo tedaj, če bomo notranje močni in če bomo dvignili svojo moralno ter solidarnost naše države in narodne skupnosti, bomo očuvani pred vojno. Z neredom, neslogom in anarhijo kličemo nad nas samo strahote. Ako bi se vsak dan le za trenutek spomnili usode Čehov in Poljakov, bi bili boljše, kakor smo, in pametnejši, kakor se zdijo, da smo zdaj.

NAPAKA POT

Univ. prof. M. Ilić, ki je sodeloval kot strokovnjak pri pogajanjih za sporazum s Hrvati, piše v beograjski reviji »Napred«, da ni bilo v današnjih razmerjih nobene potrebe za razpis senatskih volitev, ki ne bodo prav nič doprinele k normalizaciji naših političnih prilik, kajti pogoj za normalizacijo je normalna pot za njeno izvedbo. Najprej bi morale biti občinske, nato skupščinske in končno senatske volitve. Opustitev te normalne poti izkiva samo razna ugibanja, ki morejo povzročiti le nove zmešnjave in negotovosti.

JNS V POZAREVCU

Bivši predsednik vlade B. Jevtić je v spremstvu V. Popovića in M. Uroševića prišel v Požarevac, kjer je imel ožjo konferenco s svojimi političnimi prijatelji o bodočem delu JNS v tem svetu. Na tej konferenci je bilo sklenjeno, da bo 5. novembra širša konferenca JNS, katere se bodo udeležili tudi F. Živković in drugi člani strankinega vodstva.

SENATSKÉ KANDIDATURE JEZ NA HRVATSKEM

Po poročilih iz Beograda bo JEZ kandidiral v banovini Hrvatski tri kandidati in sicer notranji ministar St. Mihailović, bivšega ministra D. Magaraševića in nekoga muslimana. Prav tako poročajo iz Beograda, da je notranji ministar Mihailović vstopil v JEZ.

Zopet bolj živahno na zapadni fronti

Vreme se je popravilo — Povečana aktivnost med Mozelo in Saaro

Pariz, 24. oktobra. AA. Havas: Svojnoročilo poročilo poveljstva pravi: Velika živahnost v prvih bojnih dneh, posebno v krajih zahodno od Saare.

Pariz, 24. okt. AA. Havas: Vojno poročilo z dne 24. t. m. se glasi: V toku noči ni bilo nobene znatnejše aktivnosti.

Pariz, 24. oktobra. AA. Havas: Zatišje, ki je nastalo na vseh fronti 20. t. m., se, kakor vse kaže, ne bo nadaljevalo tudi ta teden. Predvčeršnjim je bilo živahnije delovanje patrol, včeraj je bil pa prostor med obema utrdbenima črtama prizorišče velike živahnosti. Kakor predvčeršnjim je bilo tudi včeraj najživahnije na skrajnem odseku zahodne fronte med Saaro in Mozelo. Francoske čete obstreljujejo položaja pred sovražnikovimi utrdbami in lahko neposredno obdelujejo nemške postojanke.

Pariz, 24. okt. s. Po nekaj dneh popolnega miru, je bilo na zapadni fronti včeraj zopet bolj živahno. Nebo je bilo popolnoma jasno, tako da je bilo vreme za letalstvo najugodnejše od začetka vojne. Voda, ki je poplavlja zadnje dni večje predele odteka in tla ponekod zmruzejo, tako da bodo terenski pogoji kmalu omogočali večje akcije. Angleški in francoski vojski so po ogromni večini v zelo ugodni fizični kondiciji.

Francoska naročila v Ameriki

New York, 24. okt. s. Francoska vlada je naročila v Zedinjenih državah za svojo vojsko okoli 2000 tovornih avtomobilov. Ze deslej pa so tovarne v Zedinjenih državah poslane za francosko vojsko čevlje, obleke itd. Kakor je izjavil francoski poslanik v Washingtonu, plačuje Francija vse svoje dobave v Ameriki takoj v gotovini. Francija namerava v kratkem naročiti v Zedinjenih državah tudi večjo množico konj, po odpravi nevtralnostnega zakona pa tudi vojni material.

Angleška letala proti nemškim podmornicam

London, 24. oktobra. e. (Reuter) Ministrstvo za letalstvo je izdalo obvestilo, ki naglašja, da sta bila pred kratkim izvršena

dva letalska napada na nemške podmornice. Mislijo, da sta bila oba napada uspešna. Prvi napad je bil v Severnem morju, drugi v Atlantskem oceanu. V obeh primerih so piloti angleških letal leteli v krogu, kjer sta izginili podmornici in niso opazili o njih nobenega sledu več.

London, 24. oktobra. e. O napadu angleških letal na nemške podmornice javlja admiraliteta dodatno: Eden pilotov je izjavil, da so izvidniška letala pri poletu nad severnim morjem napadla sovražno podmornico. Bomba je udarila pred sam periskop podmornice, nakar se je podmornica v strmem kotu potopila. Vojak pri strojni je samo ugotovil drugo eksplozijo pod vodo, ko je vrgel še drugo bombo. Po tem drugem napadu so ugotovili na morški površini madeže olja. Pilot drugega letala, ki je bilo na poletu nad Atlantskim oceanom, je izjavil, da je opazil sovražno podmornico, na katero je spustil več bomb in misli, da je bila zadeta, ker so se kmalu na to morju pokazali temni madeži in zračni mehurji. Na istem mestu je letalo vrglo še več bomb in ko je dalje časa krožilo nad krajem, kjer se je nahajala podmornica, je ni več opazil in je popolnoma gotovo, da se je potopila.

Zopet potopljen švedski parnik

London, 24. oktobra. s. V Severnem morju je nemška podmornica potopila švedski parnik »Albania« (1241 ton). Dva člana posadke sta utonila, ostali so se rešili na angleško obalo.

Polemika okrog »Athenie«

London, 24. okt. s. »Daily Express« piše, da zbira sedaj angleška vlada vse dokaze o potopitvi parnika »Athenie« in jih namerava ob priliki objaviti. Prvotno angleška vlada sploh ni nameravala odgovoriti na nemške obtožbe glede potopitve »Athenie«.

London, 24. okt. s. Kanadska vlada uradno zanika trditve v govoru dr. Gobbelsa, da bi bila ladja »Athenie« imela na krovu topove in municijo.

Rumunski listi o novi Balkanski zvezi

Bukarešta, 24. okt. AA. Stefani: Rumunski listi pišejo o ustanavljanju nove zveze balkanskih držav. »Curentul« pravi med drugim, da je italijanska postojanka na Balkanu edinstvena že zato, ker je Italija tudi balkanska država. List govori nato o ugodnem vplivu Italije na Balkanu in pravi, da je italijansko stališče deležno v Rumuniji popolnega razumevanja. »Romania« pravi, da bo Italija mogla na Balkanu ustvariti atmosfero medsebojnega zaupanja in sodelovanja med balkanskimi državami. »Universul« pa meni, da Rumunija zelo podpravlja sporazum med balkanskimi državami. List »Independanta« stališče piše o stališču nevtralnih držav in pravi, da bo Italija imela glavno vlogo pri ohranitvi miru v južnovzhodni Evropi.

Najdišča helija v Rusiji?

Riga, 24. okt. s. (Stefani) Doznava se iz Moskve, da so na mnogih krajih domskega bazena odkrili bakterije, ki vsebujejo neke vrste plina, ki ima precejšnjo odstotek helija in to mnogo več kakor v Zedinjenih državah.

Tudi Slovaki dobe nekaj poljskega ozemlja

Berlin, 24. okt. s. Včeraj se je javilo, da je Hitler objubil slovaški vladi, da bo vrnil Slovaški vso isto slovaško zemljo, ki je dosedaj pripadala Poljski. Gre za ozemlje 550 kv. kilometrov s 45.000 prebivalci, ki je pripadalo Poljski na podlagi sporazuma med Prago in Varšavo v prvih povojnih letih.

Zločini bolne babice

Zaradi defekta volje, ki je posledica možganske arterioskleroze, že tretjič obsojena

Ljubljana, 24. oktobra. V poglavju paragrafov našega kazenskega zakonika, v katerem so zagrožene kazni za morilce, so tudi paragrafi, ki določajo kazni za detomorilke in za noseče žene, ki kaj ukrepejo in umetno prekinajo nosečnost. Detomorkil je čedalje manj, kakor kažejo statistike o kriminalnih dejanjih vsako leto, čedalje več pa je večina mladih žensk, ki se morajo zagovarjati pred sodniki zaradi odprave plodu. Nihče ne more imeti v evidenci te žrtve. Njih pa, da je njih število v Ljubljani presenetljivo veliko. Morda pride na dan samo vsak dvajseti zločin te vrste, in sicer samo zaradi tega, ker kriminalni poseg ubije ne samo plod, temveč tudi mater. Pretresljive tragedije na ta način razkrijejo na sodišču, če se je posrečilo ugotoviti, katera babica ima na vesti žrtve. Večino teh žrtve imajo namreč na vesti babice. Ze ob nekaterih prilikah smo pojasnili, kako mizerno je socialno stanje v babiškem poklicu, zaradi tega ni čudno, da si nekatere brezvestne babice pomagajo s »postranskim« zasluhom. Zanimivo je, da se morajo na zatožni klopi zagovarjati babice, ki so bile zaradi sličnih deliktov že predkaznovane in ki jim je bila zaradi tega odvzeta pravica za opravljanje babiškega poklica.

Glede žrtve se ponavlja prav tako vedno ista pesem. Mestne gospodine in mestne gospe niso med obtoženkami po §§ 171 in 172 k. z. Služkinje in delavke ter službenke v raznih obrtnih tvorijo kader teh obtoženk, kakor so tudi v večini med nezakonskimi materami. Pa tudi nad 25 let starih obtoženk iz teh poklicev ni na zatožni klopi. Vse so mlade, mnoge med njimi celo mladotletnice. Lani so v Ljubljani rodile nezakonske matere 104 otroke. Starost nezakonskih mater je relativno nižja od zakonikih. Največ nezakonskih mater je rodilo v starosti od 21 do 25 let, namreč 33, 27 jih je rodilo od starosti 26 do

30 let, 25 pa v starosti pod 20 let. Značilno je, da je bilo med 104 nezakonskimi materami 40 služkinj, 15 delavk in 12 službenk v raznih obrtnih. Približno isto razmerje glede starosti in poklica ter socialnega položaja najdemo med obtoženkami, ki se morajo zagovarjati proti obtožbam po §§ 171 in 172.

Pred kazenskim senatom ljubljanskega okrožnega sodišča je ti dni sedela skupina deklet in fantov zaradi obtožbe po §§ 171 in 172 k. z. Glavni obtožbenec zasede vedno prvo mesto na prvi zatožni klopi. To mesto je zasedla v tej razpravi neka babica, ki je bila že dvakrat kaznovana zaradi kriminalne odprave plodu. Zagovarja se vedno enako. Trdi, da je tako usmiljenega srca, da ne more odreči »pomoič« dekletom, ki se vse obupane oglašajo na njenem stanovanju. Sprejme denar kot nagrado, ki ga dekleta dajo prostovoljno. Preden odidejo, vržejo tja na mizo ali kamorkoli nekaj stotakov. Ze pri prejšnjih razpravah proti tej babici, ki je že okoli 70 let stara, se je posrečilo njenemu branilcu dokazati, da je babica samo deloma odgovorna za svoja kriminalna dejanja. Zdravnik, psihiater je ugotovil, da ima babica možgansko arteriosklerozo in zaradi tega nekakšen defekt volje. S svojo voljo se ne more zoperstavljati prošnjam deklet, čeprav se dobro zaveda, da ugetne biti zaradi tega strogo kaznovana. Njen branilec je na drugi razpravi kar povedal, da kazni ne bo ženo popustila in da ne bo preteklo mnogo časa, da bo babica zopet na zatožni klopi. Tako se je v resnici tudi zgodilo.

Na mizi pred sodniki so bili razvrščeni corpora delicti. Stekleničice z razločnimi tekočinami, vata, zdravniške priprave. Vse to je policija zaplenila pri obtoženkah na stanovanju. Obtoženka je priznala, da je izvršila dejanja, kakor je bilo zapisano v obtožnici. Bridko se je jokala ta stara žena pred sodniki in ponovila svoj star zagovor. Prišlo so mlade ženske in jo rotile,

naj jim pomagajo, ker jim drugače ne ostane drugega kot — samomor. Zagrožile so, da bodo škobile pod vlak, v Ljubljano, da bodo pile lizol... Babica ni mogla odreči pomoči. Pri nekaterih je šlo po sreči, pri nekaterih se je ponesrečilo. Najbolj tragično se je zgodilo z mlado Pepco, ki si je nekaj mesecev po obisku pri babici sama končala življenje s strupom. Ni mogla prebiti dogodka. Prijateljcem je pravila, kako hudo ji je, kako je nesrečna. Zdravstveno se ni mogla več popraviti in vrhu vsega jo je fant, ki jo je poslal k babici, zapustil. Pepca je obupala, pila lizol in v bolnici umrla.

Obtožena babica je bila obsojena na 6 mesecev strogega zapor. Sam branilec je predlagal, naj bi jo zaprl v kak zavod, da ne bi mogla več opravljati zločinskega posla, sicer se bo ta žalostna pesem ponavljala.

Svojo teto je umoril

Celje, 24. oktobra. Davi ob 8. se je pričela pred petletnim senatom okrožnega sodišča v Celju, ki mu predseduje sos. Božič, razprava proti 31letnemu posestniku Francu Cirkasemu iz Sel pri Brezicih, ki je bil obtožen, da je letos 30. maja po zrelom preudarku in iz koristoljubja, da bi se rešil plačevanja preužitka, umoril svojo teto Marijo Laphovo, kateri je z ostrim predmetom zadal več ran, tako da je nastopila mrt.

Cirkasi se je leta 1931. poročil in z ženo je prevzel posestvo svojega očeta. Požene sta zakonca kupila posestvo Ivana Jeršeta v Bukovški, na katerem sta imela preužitke Ivan Laphu in njegova žena Marija. Do januarja 1937. sta Cirkasi stanovala v Bukovški. Hiša, v kateri sta stanovala, jima pa je januarja 1937. pogorela in ostala sta brez strehe. Takrat je bil Cirkasi osumljen, da je zažgal hišo, iz katere se je Laphova v zadnjem hipu rešila. Preiskava je bila v zadnjem hipu zaradi pomanjkanja dokazov ustavljena. Ko je pogorela hiša so se začeli med zakoncem in Laphovo hudi prepri zaradi preužitka. Razmere so postajale vedno bolj neznosne. Letos 30. maja je bila Laphova v Brezicah pri odvetniku dr. Zdolšku, kjer je hotela napraviti oporoko. Izjavila je, da jo Cirkasi zasleduje. Zvečer je bila v Brezicah pri šmarčarju. V cerkvi je bil tudi Cirkasi in po šmarčarjih sta odšla skupaj domov. Dve deklici sta opazili pri gozdu Hrastrica, kako je Cirkasi potegnil Laphovo v gozd, čuli sta še ženski krik, nato pa je vse utihnilo. Drugo jutro so našli Laphovo v pol metra globoki vodi umorjeno.

Cirkasi danes odločno zanika krivdo. Zaslišanih bo okrog 15 prič. Razprava ob zaključku lista še ni bila končana.

Nesreča nikoli ne počiva

Ljubljana, 24. oktobra. Na Bleiweisovi cesti se je hudo ponesrečil 24letni trgovski pomočnik Rajko Stojc iz Ljubljane. Peljal se je po cesti z motornim kolesom in hotel zaviti na Aleksandrovo cesto. Pred njim je tedaj vozil neki avtomobilist, ki ga je skušal Stojc prehiti. Tedaj pa je zavil na Aleksandrovo cesto tudi avtomobilist in se je mototoklist zaletel naravnost v avtomobil. Avtomobil se je precej poškodoval, poškodovano je tudi motorno kolo. Stojca pa so prepeljali reševalci v bolnico s poškodovano glavo in zlomljeno desno nogo.

40letni uslužbenec cestne železnice Leopold Oražem se je včeraj peljal s kolesom, pa mu je na spolzki cesti spodrsnilo in je padel. Poškodovan se je po obrazu in po rokah. — Enako smolno je imela strojevojeva žena Ivanka Ponkvar. Ko se je peljala po cesti s kolesom, se je zakadila vanjo pes, ki se ga je Ponkvarjeva ustrašila in padla. Poškodovana si je desno roko in nogo. — Posestnikova hči Angela Možina s Primskovega je včeraj pripravljala doma krmo za živino pa se je nevarno vsekala v levo roko. — Delavec Andrej Maček, zaposlen v tovarni »Jugobruna« v Kranju, je spajal vagončke, pa sta mu vagončka zmečkala desno roko. — Sedemletni posestnikov sinček Karl Sparovec iz Krži je včeraj na cesti poleg vasi padel pod voz in si zlomil desno nogo.

Tovarniški delavka Jakopič z Ježice se je včeraj peljala s kolesom v Ljubljano, na cesti pa je nenadoma padla in obležala z zlomljeno desno nogo. Pekovski pomočnik Martin Podržaj iz Škofje Loke je odma padel in si zlomil levo roko. Z lestve je padel včeraj tudi posestnikov sin Drago Pevec iz Prevoja in si zlomil levo roko. Posestnikov sin Anton Turk, dom iz okolice Sodražice, pa je snoti padel pod kmečki voz, ki je šel čezenj in mu zlomil levo nogo v stegnu.

Trije prijatelji tuje lastnine

Ljubljana, 24. oktobra. Po okolici Laškega se klasi krojaški pomočnik France Benčina, pristojen v novomeško okolico. Pred dnevi se je utihotopil v stanovanje učitelja Ernesta Majerja v Laškem in mu ukradel kovčeg, v katerem je bil siv ženski plašč za motorno kolo, siva moška obleka, karistarska moška obleka in sive moške hlače. Majerja je Benčina odkodoval za 3500 din. Benčina je 37 let star, srednje postave, podolgovatega obraza, kostanjavih, nazaj počesanih las in ima precej siljast nos.

Novomeško okrožno sodišče je izdalo tiralico za 19letnim Mihaelom Belino, ki je zagrešil več vlovov v novomeški okolici in sploh po Dolnjem Belini. Pristojen v Stoparce, v okraju Šmarje pri Jelšah, se je pojavil te dni tudi v celjski okolici, kjer je zagrešil nekaj vlovov, potem pa je z nekim tovarišem pobeignil naprej v Savinjsko dolino. Ustavila sta se na Polzeli, kjer sta ponoči vdrla v trgovino Boža Strupih. Odnela sta precej usnja, celo zalogo manufakturnega blaga, platna, kloba, perila, nekaj žemperjev, čepic in klobukov, več poštinih znamk, krojaške škarje in nekaj drobiža. Strupih ima blizu 8000 din škode. Iste noči sta vlomila vdrla tudi v mesnico Albina Lukmarja na Polzeli in mu ukradla nekaj suhe mesnine.

Oni dan je bilo vlomljeno tudi v hišo posestnika Ivana Pristavca v Presejru. Ukraden je bila srebrna moška ura z verižico, siv karistarski suknjič, par hlač, osem moških srajc, več drugega perila in nekaj denarja. Škoda znaša nad 1000 din. Kot vlomilca sledujejo nekega Leopolda Zupana, ki je prišel k Pristavčevim in jim natvezil, da je bil z gospodarjem pri vojakih. Pristavčevi so Zupana seveda z veseljem postavili v

hišo. Zupan je že star grešnik, dasi je po letih se mlad. Doma je iz okolice Kranja, kjer je tudi že zagrešil več drznih vlovov.

Cerkveni koncert Trboveljskih slavčkov

Trbovlje, 23. oktobra. V Trbovljah, kjer se z vsem v razumevanjem goji glasba, smo zadnji čas pogrešali domačih muzikalnih manifestacij, dasiravno razpolagamo s prvovrstnimi pevskimi zbori. Nestor naših pevskih društev »Zvon«, ki je že opetovano odnesel lepe glasbene nagrade, je iz raznih neupravičenih razlogov utihnil, mlada delavska »Zarja« je kljub delavnosti še v pevskem razvoju. Naš mladinski pevski zbor »Trboveljski slavčki«, ki je ponesel pevsko slavo Trbovelj čalec preko domovinskih meja, se tudi že ni oglasil precej časa. Tembolj se je naša glasbena javnost razveselila najavljene glasbene koncerta, ki so ga rudarski slavčki priredili prošlo soboto v tukajšnji farni cerkvi. Pod spretnim vodstvom pevovodje g. Avgusta Šuligoja je deca prednašala »Troglavno otroško mašo na staroslovensko besedilo« Ivana Grbca, ki se je v svoji izvirni staroslovenski melodiki, široki blagovčnosti in ubranosti globoko dojmila vseh poslušalcev. Vseh šest delov cerkvene kompozicije: Gospodin pomiluj, Slava, Veruju, Svet, Blagoslovižen, Agence Boži očituje vpliv staroslovenske glasbene umetnosti. Motiv so izrazito melodični ter v njihovem ponavljanju homofono, zlasti pa v polifonih prehodih dajejo napoved posebno zvrstnost in izvirno slovensko glasbeno barvo, ki slovenskemu verniku nehoti vzbudi občutek globokega in domačega duhovnega razpoloženja, ker mu je po narodnem bistvu slovensko bližje morda tudi na duhovno cerkvenem prisku. Zlasti učinkovito je bilo prednašanje skladbe po otroškem pevskem zboru, ki se je odlikoval z redko čistotno glasov, široko zvrstnostjo — skladba ima že po sebi prednost velike melodioznosti, izredno pevsko tehniko, ki se je pokazala zlasti v finem niansiranju od fortissima do pianissima, in pevski gibkosti, s katero je ves čas zbor sledil svojemu pevovodji. Treba je priznati, da je skladatelj, ki je Troglavno mašo uglasbil za »Slavčke«, imel srečno roko, da je svoje delo posvetil tako mojstrskemu pevskemu interpretu. Na orglah je dovršeno spremljal z vso diskretnostjo prof. g. Matija Tomc, ki je odigral tudi Slavosnostno predigo Gornjara Kreka, Fantazijo in koral Slavka Osterca, Variacije na pesem: Ti o Marija Stanka Premra in svoj lastni Preludij in fugo v E duru. G. Tomc se je vidno potrudil, da na trboveljskih orglah, ki so zelo starega in primitivnega kova z enim manualom in nekolikimi registri, leplim skladbam da potrebnega bleśka in učinkovitosti. Koncertant je kljub tehničnim težkostem, ki jih je moral imeti z orglami, uspel v izredni meri. Slavčki so zapeli še znano »Zdravo Marijo dr. Švaba in »Ko bi jaz vedela«.

Koncert je bil srednje obiskan, pač pa se je okrog cerkve nabrala velika množica poslušalcev, ki so verno sledili pevskim in koncertnim izvajanjem. Vsi so se z navdušenjem izražali o prvem duhovnem koncertu v Trbovljah, o pevskem zboru Slavčkov in staroslovenski maši, ki je nanje napravila globok vtis.

Trboveljski Slavček pripravljajo v kratkem koncertno turnejo po Sloveniji z namenom, da zbudi med najširši sloji zanimanje za novoceno in vendar našemu ljudskemu bistvu že davno sorodno slovensko cerkveno petje, ki naj bi se pri nas razširilo vedno bolj. S tem lepim ciljem so naš mladi rudarski pevci prevzeli visoko kulturno duhovno poslanstvo, h kateremu je njim in njihovemu neumornemu pevovodji izreči toplo priznanje.

Naše gledališče

DRAMA
Začetek ob 20. uri
Torek, 24. oktobra: Zaprt.
Sreda, 25. oktobra: Kacijanar. Red Sreda.
Četrtek, 26. oktobra: Antigona. Red A.
Petek, 27. oktobra: zaprt.

PRIHODNA PREMIERA V DRAMI bo Čehovljeva igra »Striček Vanja« z Levjem v naslovni vlogi. Igro bo režiral dramaturg Josip Vidmar.

OPERA

Začetek ob 20. uri
Torek, 24. oktobra: Zaprt.
Sreda, 25. oktobra: Kjer škrljanec žvrgoli. Red B.
Četrtek, 26. oktobra: Glumač Matere božje. Red Četrtek.
Petek, 27. oktobra: Ob 15. uri Poljub. Dijaška predstava. Globoko znizane cene.

V nedeljo zvečer se bomo po dolgem spet lahko nasmejali originalnemu ribniškemu tovarnarju Kotenin (Zupan) in »Pempu« Stanislavu (Peček), ki sta nas že pred leti v operi »Pri belem konjčku« imenito zabavala. Odločna gorenjska »birtinja« bo ga Poličeva, njen tatar Leopold pa g. Modest Sancin, ki je v tej vlogi že uspešno nastopil. Za nekoliko poplavljen tekst je poskrbel g. N. Štrifor, ki ima v rokah tudi glasbeno vodstvo. Režija je ing. Golovinova.

Iz Celja

— V nedeljo bo v Celju zopet zanimiva nogometna tekma. V nedeljo 29. oktobra popoldne bo na Glaziji povratna podstavna prvenstvena tekma med SK Celjem in Atletiki. V prvi tekmi z Atletiki je Celje zmagalo s 4:2. Celje, ki je sedaj v dobri formi, velja tudi za nedeljo za favorita, a ne bo smelo nasprotnika podcenjevati, ker utegne sicer doživeti neprijetno razočaranje. Tekma bo gotovo zopet privabila mnogo občinstva. V nedeljo bo v Celju tudi drugorazredna prvenstvena tekma med SK Jugoslavijo in SK Laškem in prvenstvena tekma mladlin Jugoslavije in Atletikov.

— Kreftevo »Celjske grofe« bo uprizorilo mariborsko Narodno gledališče v sredo 25. t. m. ob 20. v celjskem gledališču. Predstava je za abnoma. Neabonenti dobijo vstopnice v predprodaji v Slomškovi knjigarni.

— Novi grobovi. V soboto sta umrli v celjski bolnici 62-letna krojačeva žena Ana Kragljeva s Teharja in 13-letna posestnikova hčerka Marija Krivčeva iz Zetala. Na Dobrovi pri Celju je umrl petletni sinček cinkarskega delavca Ivan Romih.

— Razmere na delovnem trgu. Pri celjski borzi dela se je od 11. do 20. t. m. na novo prijavilo 74 brezposelnih, delo je bilo

ponujeno za 28 oseb, posredovanj je bilo 7, odpotovalo je 21, odpadlo pa 157 oseb. Dne 20. t. m. je ostalo v evidenci 260 brezposelnih (162 moških in 98 žensk) nasproti 371 (246 moških in 125 žensk) dne 10. t. m. Delo dobi 40 rudarjev v rudniku Ivanjici pri Učički Pozeži, po 1 krojaški pomočnik, mizarski pomočnik in hlapec, 10 kuharic, po 6 služkinj in kmečkih deklet ter po ena hotelska kuharica in natakarica.

— Letni kramarski sejem, tako zvani Uršulin sejem, ki je bil v soboto v Celju, je obiskalo samo srednje število prodajalcev in kupcev. Kupčija je bila samo povprečna. Policiji ni bila prijavljena niti ena sejmska tatvina. Zaradi slinavke in parkljevke v celjskem, laškem in šmarškem srezu ta dan ni bilo običajnega sejma živine in svinj.

CELJSKO GLEDALIŠČE
Sreda, 25. oktobra ob 20: Celjski grofje. Gostovanje mariborskega gledališča.

Beleznica

KOLEDAR
Danes: Torek, 24. oktobra katolični: Rafael

DANAŠNJE PRIREDITVE
Kino Matica: Gusar Lafitte
Kino Union: Zaljubljena
Kino Sloga: Werther
Razstava sodobne bolgarske knjige v dvorani Narodne galerije (Narodni dom)
DEŽURNE LEKARNE
Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12, Nada Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Od pod sita

Včeraj smo poročali, da bo jutri v Zagrebu maša zadušnica za pokojnim generalom Stjepanom Sarkotičem. Sarkotič je bil zadnji deželni glavar Bosne in Hercegovine. Poznamo in uvažujemo pregovor: De mortuis... vendar se pa ne moremo otresti neprijetnega občutka ob misli, da se bo jutri brala maša zadušnica za tem Sarkotičem v cerkvi na jugoslovenski zemlji. Kaj smo res že tako daleč, da so dovolj ne tako nečuvne žalitve narodnega čuta?

Iz Kamnika

— Se ena obletnica. Letos je 50 let, od kar je tukajšnji ugledni obrtnik g. Janko o Josip odprl svojo zlatarsko in urarsko delavnico in trgovino. Ob tej priliki je g. Janko podaril Kolu jugoslov. sester din 100, za kar se v imenu društva iskreno zahvaljujemo.

— Nov grob. V nedeljo je preminula g. Schuster Jč. rodom iz Svice. Pogreb je bil v torek popoldne v Samostanski ulici. Ker je pokojnica bila evang. vere, je pogrebne obrede opravil pastor iz Ljubljane. Zivela je dolgo let v Kamniku, toda bolj samotarsko življenje. Na zadnji poti jo je spremljalo veliko število ljudi, nekaj pa je bilo radovednežev, ki so hoteli videti, kakšen je pogreb druge vere. Pastor je opravil molitve in spregovoril poslovljne besede v nemškem jeziku.

Iz Zagorja

— Času primerno. Na občinski deski je nabito obvestilo, da občinska uprava do nadaljnjega ne bo izdajala dovoljenj za prirejanje veselje, plesov in zabav. Odločbo utemeljuje z resnimi časi, v katerih živimo in ugotavlja, da bi čezmerno pijačevanje po nepotrebnem trosilo moralno in gmočno moč državljanov.

— Osebe vesti. Med podčincami je zapustila našo dolino ga. Pavla Pelkova. vdova po nepozabnem šolskem upravitelju topliške šole, ki je umrl letošnjo pomlad. Do zadnjega časa je bila aktivna učiteljica na topliški šoli, kjer je žrtvovala vse svoje zmožnosti napredku šole. Letos jo je zadel usodni udarec s smrtjo moža, kakor je zaprosila za upokojevec. S svojo hčerko Vando se je preselila v Ljubljano, tu pa je ostavila številne prijatelje in znance ter generacijo hvaležnih učencev in učenik, ki se bodo njenega blagega srca in ljubezni, s katero jih je vzgajala vedno spominjali. Gospe in njeni družini želimo mnogo zadovoljstva in zdravlja. Na lastno prošnjo je bila s topliške šole predstavljena na Dobrovo goč. Cecilija Prosenova, ki je v kraju službovala ravno deset let. Njen razred je prevzela ga. Zora Kolarjeva.

— Gramoz napeljuje kraj glavne ceste, toda tako, da je s tem oviran promet. Ponekod sega kup kar do srede ceste. V interesu varnosti je, da se ta nedostatek takoj odpravi. Zgleda, da kanjio cestisti precej temeljito nasiti. Želili bi, da bi ga utrlj z valjarjem, ki je menda še na razpolago.

— Nogometna tekma med domačim SK Svobodo in SK Litijo je končala z zmago gostov 5:3. Čeprav so domačini v prvem polčasu vodili že s 1:3, ker so imeli v drugi polovici igre precej smole in bi bilo stanje prav lahko izenačeno.

— Društvo šola in dom, ki ga je priključila pred leti ustanovitev meščanske šole, je imelo preteklo nedeljo redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Izvoljen je bil po večini stari odbor s predsednikom g. Murovicem Vinikom, rudarskim poduradnikom. O vzgoji mladine je imel pred dokaj številnimi starši predavanje profesor g. Venceslav Čopić iz Ljubljane. Društvo vabi k pristopu še tiste starše, ki doslej iz katerega koli vzroka še niso pristopili. Članarina znača letno 10 dinarjev.

Iz Radeč

— Za gradnjo zaklonišča pred letalskim napadom. Papirnica bratje Platinik namerava zgraditi v neposredni bližini tovarne za svoje uslužbenke zaklonišče pred letalskimi napadi, za kar je že predložila načrte. Sresko načelstvo v Krškem je razpisalo komisijonelni ogled in razpravo na mestu v Radečah 30. t. m. ob 11.15. K ogledu in razpravi se vabijo vsi sosedje in drugi zainteresirani, kjer bodo lahko navedli svoje pomisleke ali ugovore proti nameravani napravi najkasneje takrat, ako niso tega storili že prej pisмено, ker se na poznejše ugovore ne bo oziralo ter se bo dovolila naprava zaklonišča, če se ne bodo pojavili pomisleki ali ugovori. — Našim izseljenim delavcem v Nemčiji. Izseljenki komisariat v Zagrebu sporoča, da sezonski delavci v Nemčiji lahko pošiljajo svojem v domovino po 40 nemških mark. Naši izseljenki povratniki pa naj ne prinašajo nemških mark v Jugoslavijo, ker se jih tukaj v sedanjem času ne more zamenjati.

DNEVNE VESTI

— Prenos plač naših delavcev iz Nemčije. V Nemčiji je še vedno okrog 15.000 naših delavcev, po večini Hrvatov, zaposlenih pri sezonskih delih. Ker vlada tu in tam nejasnost glede prenosa mezd naših delavcev v Nemčijo, je treba opozoriti, da je bilo sklenjeno na sestanku naše in nemške delegacije v Beogradu naslednje: Prenos mezd je zavarovan po klirin- gu, obračunavanjem med našo državo in Nemčijo. Dalje lahko vsi delavci, ki so bili 10. septembra že v Nemčiji, zaposleni po ministrstvu dela ali ne, pošiljajo svojem vsak teden po 40 mark. Delavci pa, ki so dobili zaposlenje v Nemčiji po 10. septembru, smejo pošiljati denar k nam samo, če so bili zaposleni po posre- dovanju ministrstva dela. Denar lahko vplačujejo po bankah ali poštah.

— Podražitev mila. Tudi tovarne mila težko premagujejo težkoč zaradi uvoza surovin, ki jih dobivajo iz držav onkraj morja. Rezerve bodo kmalu porabljene. Pri tem je zanimivo, da so domače suro- vine mnogo dražje od uvoženih. Zato se je podražilo mila za pranje. V začetku leta se naše tovarne niso mogle dovolj za- ložiti s surovinami zaradi deviznih težkoč in je bil posledično manjši za 70 odstot- kov kakor navadno. — Tako upravljajo tovarniški podražitev mila, a dolžnost pri- stopnih oblasti bi bila, da bi vsak primer podražitve blaga preiskale, če je podraži- tev v resnici upravičen.

— Letalski promet na progah Milan— talsko službo raeliat rdgove umilav f Beograd in Milan—Budimpešta ne bo ušavljen čez zim. Letalsko službo na teh progah opravlja mednarodna letalska služba. Na progi Milan—Benetke—Zagreb —Beograd letajo letala po tritrat na te- den, na progi Milan—Benetke—Budimpe- šta pa vsak dan.

— Analize premoga in industrijskih pro- duktov. Tehnološka raziskavanja materia- la so izrednega pomena za narodno go- spodarstvo. Dosele je v tem pogledu pri nas še ni bilo mnogo storiženega. Zda je pa »Rudarski in topilniški vestnik« izdal edinstveno knjigo v naši strokovni litera- turi, pod naslovom »Analize ugljeva i in- dustrijskih proizvodov kraljevine Jugosla- vije«. Knjiga bo izpolnila zelo obširno vr- zelo. To je delo Slovenca dr. inž. Br. Pod- brežnika in inž. D. Isakovića. V prvem de- lu so podane analize vseh naših premo- gov po rudnikih skupno s podatki o pro- duktih posameznih rudnikov. V drugem delu so zbrane analize naših najvažnej- ših industrijskih produktov, železa (Zenica, KID, Vares itd.), bakra, aluminija in dru- gih kovin, dalje analize naših tekstilnih produktov, bombažnih tkanin, sukna, pre- diva, svile, itd. Sledje analize kemičnih iz- delkov, kislin, gnojil, mila, lakov itd. Kon- čno so zbrane analize naših rudn.

Knjiga bo dobro služila vsem, ki se peča- jo s prodajo goriva, rude, tekstilij, usnja in stavljenih ter kemičnih izdelkov, ne le znanstvenikom. — Trgovinska pogajanja z Italijo za- ključena. Trgovinska pogajanja z Italijo, ki so se pričela danes, bodo, v glav- nem zaključena. Danes je bila še ena pla- narina seja, da se definitivno določi be- sedilo protokola, ki bo potem podpisan. Vsi problemi so bili rešeni v obojestr- snem zadovoljstvu. Glavno vprašanje se je nanašalo na revizijo dosedanjih kontin- gentov in odstranitev ovir v medsebojni izmenjavi blaga. Jugoslavija je najbolj za- interesirana na dobavi bombažne preje za našo tekstilno industrijo. To vprašanje je bilo ugodno rešeno, tako da je naši tek- stilni industriji zagotovljena redna doba- va bombažne preje. Italijanska delegaci- ja se je pa zanimala v prvi vrsti za na- šo živino, les in pšenico. Šlo je zlasti za cene in dosežke je bil sporazum, ki bo za- dovoljil obe državi. Kontingenti za les in živino so bili znatno povečani. S poveča- njem našega izvoza v Italijo se bo zni- žal naš sedanji klirinški saldo, ki znaša 130 milijonov din.

— Ugodnosti članom SPD nudi avto- busno podjetje Vehovec, ki vzdržuje redno avtobusno progo med Ljubljano in Po- luhom Gradcem. Člani SPD plačajo v eno smer le din 10.—, ako se izkažejo s član- sko izkaznico, ki je veljavna za tekoče leto. Razen tega nudijo ugodnosti članom SPD še sledeča avtobusna podjetja: a) Ljubljana—Cerkije avtopodjetje Žužek; člani SPD uživajo 33% popust od normal- ne vozne cene pri vožnji tja in nazaj, ako se izkažejo, da so posetili Dom na Krjav- cu. b) Ljubljana—Celje, Ljubljana—Gor- nji grad—Logarska dolina in Ljubljana—Domžale—Moravče—avtobusi Avtopromet- ne družbe; člani SPD uživajo na teh pro- gah 25% popust od normalne vozne cene (pokazati člansko izkaznico). c) Na progi Bohinjska Bistrica—Zlatoreg avtopodje- tje »Triglav« za člane SPD znižana vo- zina. d) Na progi Kranj—Jezerce za čla- ne SPD vozina din 20.—; znižana povrat- na cena din 30.—. e) Celje—Mozirje—Lo- garska dolina. Za člane SPD znižana vo- zina 24% za tour-retour vozovnice. f) Žu- žemberg—Stična, avtopodjetje Vehovec; člani SPD imajo 30% znižano vozno. Slovensko planinsko društvo se trudi, da izposluje svojim članom čim večje ugodno- sti pri vožnjah z avtobusi ter pričakuje v najkrajšem času ugodne rešitve še od drugih avtobusnih podjetij v Sloveniji.

— Planine Slovenije so pobeljene s prvo snežno plastjo, ki bo narasla tako, da bo v drugi polovici decembra letošnjega leta že ugodna smuka po smučiščih v na- ših planinah. Slovensko planinsko društvo vabi smučarje, da izrabijo ugodno priliko ter se v čim večjem številu udeležijo smu- ške telovadbe, ki jo vodi smučski učitelj g. Černič vsako sredo od 19. do 20.30 ure v telovadnici II. dr. realne gimnazije na Poljanah, vhod iz Strossmajerove ulice. Smučka telovadba privlači mislece vseh onih gibov, ki jih potrebujemo pri smučanju pri pride v poštev tako za začetnike kot za izkušene smučarje. Prijave se spreje- majo tik pred telovadno uro v telovadnici.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo in hladno vreme. Včeraj je deževalo skoraj po vseh krajih naše države. Najvišja temperatura je znašala v Kumboru 23, v Sarajevu in Dubrovniku 20, v Splitu 19, na Visu 16, v Beogradu in Rabu 15, v Zagrebu 14, v Ljubljani 10,9, v Mariboru 9,5. Davi je kazal baro- meter v Ljubljani 762,5, temperatura je znašala 5,0.

— Nezaposlenost v septembru. Po po- datkih osrednje uprave za posredovanje dela v Bevoragu je iskalo v septembru zaposlitve pri javnih borzah dela 58.964 moških in 8438 žensk, skupaj 67.402. S preostalimi nezaposlenimi iz avgusta je znašalo število nezaposlenih 83.354, od teh 11.635 moških in 11.719 žensk. Ob koncu

septembra je bilo nezaposlenih še 13.727 moških in 3300 žensk, skupaj 17.027. V septembru so imele borze dela na razpola- go zaposlitve za 2453 nezaposlenih. Pod- poro je dobilo 8461 nezaposlenih v znesku 1.500.799,25 din. 1. oktobra je bilo pri vseh borzah dela prijavljenih 13.727 neza- poslenih delavcev in 3300 delavk.

— Karamboli. Te dni dopoldne je vozil po Stritarjevi ulici proti trmestju s ko- lesom poročnik Andrej Barborič, za njim pa na motociklu tehnik Stanko Ogrin. Pred mostom je hotel Barborič zaviti na Cankarjevo nabrežje, tedaj pa je že pri- vozil od njega Ogrin in se zaletel vanj. Oba sta padla, a se k sreči nista poško- dovala, le Ogrin ima na motociklu nekaj škode. Trgovci Slavko G. je te dni pre- hiteval z avtomobilom po Tyrsevi cest- trnavaj. Nasproti »Slova« v Prešernovi ulici je prišel z avtomobilom med dva tramvajška vozova, baš tedaj pa sta mu privozila nasproti sofer Pavel Zeljko na kolesu in delavec Franc Suhadolc z dvo- kolesnim vozilom. Avtomobilist je pod- najprej kolesarja in mu poškodoval kolo, nato pa zbil z vozilka omaro. Sam se je z avtomobilom zaletel v tramvaj ter po- škodoval blatnik in vrata, tako da ima na 2000 din škode. Sofer tovornega avto- mobila Martin Sariš iz Kočevja je bil vozi- onl dan iz Koprivarske ulice čez Kongres- ni trg, hotel v Stritarjevo ulico. Hotel je pre- hiteti tramvaj pa je z zadnjim delom avto- mobila zadel v občijšč in ga odbil.

— Nesreče. V bolnico so prepeljali 4- letnega delavčevega sinčka Petra Reber- ška iz Ljubljane, ki je doma padel in si poškodoval levo roko. — Na tesarskega pomočnika Franceta Gregorica iz Podgo- rice se je podrla lesena stena in ga poško- dovala po glavi in po životu. — Posest- nikova žena Marija Mikarjeva iz Smart- nega v Tušnju je padla po stopnicah in si zlomila desno roko. — S kolesa je padel brivski pomočnik Milan Medić z Vrhnice in si zlomil levo nogo. — V bolnico so davi prepeljali tudi 35letnega strojnika v rud- niku v Hrastniku Valentina Gruma, ki ga je v jami pritisnil motor ob lesen opornik in ga poškodoval po životu.

— Napaden na cesti. Posestnikov sin Janez Primc iz okolice Želmljega se je včeraj sprl z nekim fantom iz sosedne vasi. Zvečer ga je ta počeal na cesti, skočil proti njemu in ga z gorjaco pobil na tla. Primca so spravili v bolnico.

— Še o nesreči na viznarskem klanec. Očividci nam poročajo, da sofer avtobusa v nedeljo, preden se je pripetila nesreča, ni vozil prehitro. Na klanec mu je privo- zila nasproti nekdo kolesarka, ki je imela spredaj na kolesu velik kovčeg in se ji je hotel sofer umakniti. Zavil je najprej na levo proti Kosmatinovi hiši, nato pa hitro na desno, da bi ne zadel ob električna dra- ga. Na spolzki cesti pa se je avto nenada- ma zasulak in preuklenil, nakar se je še nekaj metrov po klanecu podrsal po tleh. Iz bolnice nam poročajo, da je mizarški pomočnik Janko Oblak obrezan od šip sa- mo po levi roki, prodajalka Marinkova pa ima izpahnjeno roko in se ni obrezala. Tudi drugi poškodovanci, ki so že vsi za- pustili bolnico, niso utrpeli hujših poškodb. V motorju avtobusa ni bilo nikakega de- fekta, pač pa je na karoseriji okrog 4000 dinarjev škode.

— Po 50 letih zakona skupaj umrla. V soboto dopoldne so pokopali v Samoboru upokojenega gozdarja Ladislava Černega in njegovo ženo Francisko. Mož je bil star 88, žena pa 75 let. V srečnem zakonu sta preživela nad 50 let. Zadnje dni je bil mož v agoniji, le tu pa tam se mu je vrnila zavest, tedaj je poklical k sebi ženo in ji zatrdil, da se bosta skupaj presel- la na oni svet, kjer bosta nadaljevala svo- je srečno življenje. In res, ko je že umiral, je v petek popoldne umrla tudi njegova žena. Zadelo jo je srčna kap. Kmalu za njo se je preselil v večnost tudi njen mož.

— Otroci žrtve alkohola. Po nekaterih krajih Hrvatske so obrodile letos silve ta- ko bogato, da kmetje ne morejo prodati niti siliv, niti žganja. Posledica tega je, da pišejo kmetje sami mnogo več žganja ka- kor sicer. Najbolj žalostno je pa, da piše- jo žganje tudi otroci. V bolnici v Petrinji je v nedeljo umrl 4letni Vaso Krnjajič kot žrtve alkohola. Popil je toliko žganja, da je nastalo zastrupljenje.

— Pod vlak je skočila. Na železniški progi blizu Virovitice si je končala v ne- deljo življenje 70 letna Cecilija Žubrinić. Skočila je pod kopirniški vlak, ki jo je razmesaril tako, da je bila na mestu mrtva. Kaj jo je pognalo v smrt, ni zna- no.

— Trojčke je rodila. Kmetica Mićka Makovec v Babincu na Hrvatskem je po- rodila tri krepke in zdrave deklice. Mati in trojčke so zdrave in se počutijo zelo dobro.

— Španski bezeg drugič v cvetju. Na vrtu železničarja Viktorja Rodika v Va- račdinu je velik grm španskega bezga v bujnem cvetju kakor spomladi.

— Velik prijatelj medu. V vasi Donjem Mirovcu na Hrvatskem živi učitelj Anto- nije Levikov, ki poje vsak mesec 10 kg medu. Star je nad 65 let, pa bi mu jih človek prisodil komaj 45 let. Bolezni sploh ne pozna in pravi, da se mora za trdno zdravje zahvaliti medu.

— Zakonska tragedija. V nedeljo zvečer se je v Zagrebu ustrčila 25-letna hišnica Marija Grandič. Zadelo se je naravnost v srce. Na mizi je pustila poslovnico pi- smo, ki v njem prosi, naj ne vane krivde za njeno smrt ni nikogar. Življenje si je končala baje zaradi prepričev z možem.

— Občinski redar visok 2.05 m. V Bo- sanski Dubici imajo občinskega redarja Stojana Čurina, ki je največji redar v naši državi. Visok je 2.05 m. Med svetovno vojno se je vrnil iz Amerike in kot dobro- voljec je bil na bojišču.

— Krvava ljubavna tragedija. V vasi Drenkovu pri Slavonki Požegli se je od- igrala v nedeljo zvečer krvava ljubavna tragedija. 18-letni Josip Mautner je ubil 40-letnega kmeta Evgena Kornfeina. Korn- fein je imel že dolgo ljubavno razmerje z vdovo Marijo Mautner, čeprav je imel doma ženo in dva odrasla otroka. Tudi Marija ima tri odrasle sinove, ki jim se- veda ni bilo po volji, da ima mati ljubčka. Da bi ji sinovi ne ovirali, je dala enega ubiti kovaške obrti. Sin se je pa te dni vrnil in povabil Kornfeinovega sina k sebi. Vpriču njega je pretepel svojo mater in ji prizadejal težke poškodbe. Potem sta od- šla oba fanta na cesto, kjer sta srečala Kornfeina, ki ju je takoj napadel. Mladi Mautner je potegnil nož in zabodel ljubčka svoje matere v srce, potem se je pa pri- javil orožnikom.

— Smrtna nesreča. Gozdar Slavko Ku- čar iz Slavonice Požegli se je sprl s kme-

NOVO VELIKO MONUMENTALNO DELO V PROSLAVO 25-LETNICE SLAVNEGA REZISERJA CECIL B. DE MILLE-a!

Gusar Lafitte

FREDRIC MARCH

tom Stevom Milovukovićem, ker so kme- tove krave jedle njegove hrushke. Gozdar je imel nabito puško, ki se je med ruva- njem sprožila in ga zadela v trebuh. Pre- peljali so ga v bolnico, kjer je kmalu umrl.

Iz Ljubljane

—lj Zadnja pot dr. Ivana Gelgerja. Ugledni ljubljanski zdravnik, bivši šef- zdravnik državne železnice, dr. Ivan Gel- ger je nastopil včeraj popoldne svojo zad- njo pot. Vžleč deževnemu vremenu se je šel v Prešernovo ulico velika množica pokojnikovih prijateljev, znancev in če- stilcev, med katerimi je bilo zlasti mnogo zdravnikov in železničarjev. Pred hišo za- osti se je v prisrčnih besedah poslovil od pokojnika v imenu zdravnikov podpre- sednik Zdravniške zbornice g. dr. Meršol. Počastil je spomin zgednega zdravnika in dobrega tovariša ter izrazil njegovim svojem globoko sožalje. Potem se je pa razvil dolg žalni sprevod, ki je pokazal, kako priljubljen je bil pokojni dr. Gelger in kako visoko ga je cenila Ljubljana kot izredno dobrega, značajnega moža in po- žrtvovalnega zdravnika. Bodi mu lahka zemlja!

Dr. CIBER FR.

ZOPET REDNO ORDINIRA

—lj Posnemljanja vreden zgled gospodar- skim krogom je dala Kolinska tovarna kavnih prinesi v Ljubljani, ko je dokaza- la mnogo spodbudnega smisla za splošne potrebe mestnega prebivalstva in tudi mnogo upoštevanja težkega mestnega go- spodarstva sploh s svojo hvale vredno po- nudbo in tudi s svojo obvezo, da bo brez- plačno in brez vseh stroškov imela stalno na zalogi za vso Ljubljano predpisano ko- ličino rezervne hrane, ki spada v njeno stroko. Mestnemu zaščitnemu uradu se je ta ugodna domača trdika sama ponudila in se zavezala prevzeti vso skrb za pre- pisano hrano in je s tem mestnemu za- ščitnemu uradu prihranila prav veliko de- la, mestni občini pa mnogo denarja, da Kolinska tovarna zasluži javno pohvalo. Zlasti pa tudi splošno posnemanje!

Kavarna »Stritar«

vso noč odprta.

Ob 8. uri koncert odlične damske kapele!

—lj Sporad klavirskega koncerta bol- garske pianistke prof. Kovačeve iz Sofije je naslednji: Mozart: Fantazija v c-molu, Beethoven: Sonata op. 78, Schumann: Karneval op. 9. Po odmoru: Chopin Nocturne in Impromptu, Cankov: Bolgarski motivi, Vlahigerov: Valček, De Falla: Ples. Koncert bo v mali Filharmonični dvorani v petek dne 27. t. m. ob 20. uri

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— Din.

PRVOVRSTNA VINA

ter pristno žganje si nabavite po sledečih konkurenčnih cenah namizno belo liter din 8.— srbski prokupac » » 8.— rizing » » 9.— dolenski cviček » » 10.— portugalka » » 10.— jabolčnik sladki » » 5.— silvanec » » 12.— dingac » » 12.—

žganja:

tropinovec » » 24.— silvovka » » 24.— brinjevec » » 34.— rum » » 36.— borovničar » » 36.—

Mrzla jedila!

Se priporoča Buffet J. Jeraj, nasl. Minka Videnić, Ljubljana, Sv. Petra c. 38. 42. T.

95.— DIN

m³ žaganih prima bukovih drv, dostavljenih na dom, prodaja, dokler traja zaloga, FUTRICH, Dolenska cesta. Tel. 48-55. 2820

KLISEJE
—ENO—
VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

NARODNA TISKARNA

LJUBLJANA

KRALJEVA 3

EVRSKE VSE VRSTE TISKOVIN
PREPOREČE IN NAJBLIŽIJE

WERTHER

Pierre Richard Willm, Annie Vrenay in Jean Galland.
KINO SLOGA, tel. 27-30

Film globoke in resnične ljubezni polne nežnosti pa tudi trpljenja in bridkega samozatajevanja po romanu nesmrtnega genija GOETHEJA. Odlična francoška filmska umetnina je našla odziv pri vsej ljubljanski publiki.
SAMO SE DANES ob 16., 19. in 21. uri.

Najslavnejši pevski par na svetu

v prekrasnem, v blestečih naravnih barvah izdelanem filmu bajnega pe- tja in glasbe, plesa, revij, lepote, humorja itd.

Zaljubljenca

Vsakdo, ki je videl film, je navdušen!

Ne zamudite tega programa!

Samo še par dni!

Predstave danes ob 16., 19. in 21.15

KINO UNION, tel. 22-21

NE POZNA GA
Sluga: Vaša gospa je rekla, da morate te stvari takoj plačati.
Mož: Že deset let živiva skupaj, pa me še sedaj ne pozna.

KAKO BOSTE "IZBRISALI" GUBE in madeže s polti.

PREIZKUSITE

to presenetljivi novi KOZMETIČNI RECEPT.

Nov dragocen eks- trakt kožnih celic — prav tako kakor vital- ni elementi v 'zdavi' koži mladega dekleta. Iznael ga je znameniti zdravnik dunajkega vseučilišča, ki ga pri- dobiva iz kože skrbno izbranih mladih živali: Ta ekstrakt, ime- novan Biocel, je zdaj v rožnati hrani za kožo Tokalon. Uporabljajte jo vsak ve- čer. Vsako minuto, ko spite, vtrkava Vaša koža te vitalne elemente. Vsako jutro, ko se zbudite, je Vaša koža jame- ja, 'sveža', bolj gladka — mlajša. Cez dan uporabljajte belo kremo Tokalon (ni mastna). S to preprosto nego lahko, vsaka žena doseže, da bo videti za deset let mlajša. Imejte tudi Vi kožo in pott- se kakršno bi se moglo ponasati vsako mlado' dekle. S hrano za kožo Tokalon so uspešni rezultati zajamčeni, ali pa se denar povrne.

Novo razdobje v zgodovini Rusije

Močno rusko državo je ustanovil car Peter Veliki — Važni dogodki pred 250 leti

Pomembna vloga, ki jo igra Rusija v zgodovini Evrope, se je pričela šele pred 250 leti ob nastopu carja Petra Velikega. Dotlej je bila Rusija država druga vrste, živela svoje posebno življenje in okrevajoča po lagoma po udarcih, ki ji je bila zadala v začetku 17. stoletja samovoljni vihra. Stikov z zapadom je imela malo in če je koga zaneslo v to vzhodno državo, je smatral skoraj za svojo dolžnost opisati svoje vtise in doživljanja tako, kakor so pisali ljudje potopisno o odkritju Amerike.

Peter Veliki je ustanovil rusko državo in z osvojitvijo azijskih dežel jo je približal zapadni Evropi. Od takrat ni bilo v Evropi več nekega političnega problema, da bi se Rusija ne udeležila njegovega reševanja. Peter Veliki je približal koreninski vladar Rusiji tudi kulturno raven, do katere je imela in ima polno pravico. O Petru Velikem pravijo, da je odprl Rusijo okoli Evrope.

Novo smer so dali ruski zgodovinski dogodki, ki so se odigrali v Rusiji jeseni pred 250 leti. Petru je bilo takrat 17 let. To je bila starost, ko naj bi prevzel vladarske posle. Toda njegova polsestra Sofija, ki je stala že 7 let zanj in za njegovega brata Ivana na čelu regentske vlade, se ni hotela odreči vladarski moči in hrepelja je po carski kroni. Če je hotel Peter priti do svoje dediščine, je moral začeti z njo hud boj.

Peter bi bil raje nadaljeval svoje pla-

valne in veselaške zabave na Perejaslavskem jezeru, kjer si je bil zgradil malo brodovje. Toda razmere so ga prisilile, da je stopil iz svojega zatista v politično arenjo. V nekaterih ruskih krogih je bilo nastalo nezadovoljstvo z vladanjem njegove polsestre, ker je bila doživela njena zuna-

nja politika neuspeh. Izjavljali sta se bili

dve ekspediciji proti Krimu in tudi pogoda-

ba s Kitajsko — prva ruska pogodba s to

državo — je bila za Rusijo neugodna, kajti

Rusi so se bili z njo zavezali k umiku za

reko Amur. Razen tega je vzbujalo ne-

zadovoljstvo tudi razuzdano življenje okrog

Sofije zbranih visokih plemičev zlasti kne-

za Golicina, s katerim se je hotela Sofija

omožiti, pa tudi poveljnika strelcev Fedora

Saklovitca.

Na poziv svoje matere se je vrnil Peter

poleti iz Pereaslava v Moskvo, kjer je ob

raznih prilikah namignil Sofiji, da name-

rava prevzeti vladarske posle. Sredi avgu-

sta je bil položaj že tako napet, da je pretil vsak hip prelom. Da bi se zavarovala, je dala Sofija poklicati v Kremelj vse strelce, njemu pristati so pa ta čas vodili med ljudstvom ogorčeno agitacijo proti Petru. Peter se je mudil takrat v vasi Preobražensk. Tja je prispela na oblake in po vrhu se ponoči. Peter je planil s postelje in odhitel naravnost v stajo, od koder se je zatekel v bližnji gozd. Šele tam se je oblekel in še iste noči odpoval v sloveči Troicki samostan. Od tistega časa je mučila Petra živčna bolezen. Izražala se je v drgetanju v obrazu, v tresenju glave in nepravilni hoji.

Toda nevarnost ni bila tako velika, kakor se je zdelo pod vtisom prvih vesti. Kmalu so se jeli kazati znaki ugodnega preokreta. V Troicki so jeli prihajati za Petrom njegovi sorodniki, plemiči, čete vojaštva in tudi strelci Suharevovega polka. To je pričalo, da se Sofija niti na strelce ne more zanašati. In res je ostalo brez uspeha vse njeno prizadevanje, da bi jih nahujskala proti Petru. Strelci so pozneje samovoljno poslali k Petru deputacijo in ko se je pridružil Petru se patrijarh Joahim, ki ga je bila poslala Sofija v Troick kot posrednika, je bila Petrova zmaga zagotovljena. Tedaj je poskusila Sofija osebno pobotati se z bratom, kar se ji pa ni posrečilo.

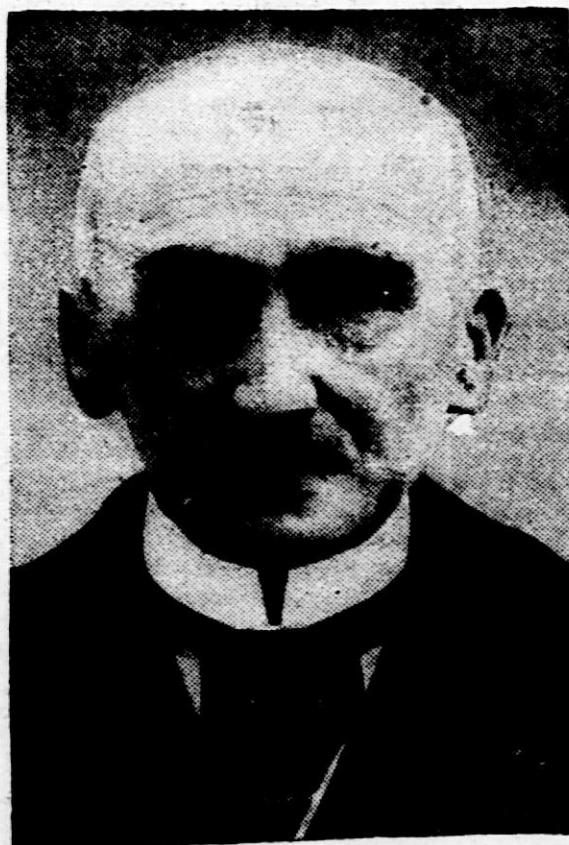
Tako je bil dosegel Peter prvo politično zmago brez boja. Takoj je sledila kazen njegovim nasprotnikom. Usmrčen je bil poveljnik strelcev Sakloviti in nekaj njegovih ožjih sodržnikov, knez Vasilij Golici je bil poslan v izgnanstvo za polarni krog. Petrova polsestra Sofija je pa morala v samostan. Svoje želje, odstraniti Sofijo in odvzeti vso moč, je izrazil Peter v pismu, poslanemu bratu Ivanu. Zdj, brat Gosudar, je nastopila obema našma osebam doba upravljalci carstvo samostojno in tretji podli osebni, sestri naši, ne bomo dovolili, da bi z nami delila naslov in državne posle. ... Sramota bi bila Gosudar, da bi pri naši polnoletnosti ta podla oseba vladala kraj nas.

Carja sta torej vladala sama. Ivan je bil pa bolehen in slaboumen. Tako je v resnici zavladal Peter sam. In z njim se je kmalu začela prajati nova Rusija kot nov činitelj v ruski zgodovini.

za 2.09 din. Pri OUZD v Ljubljani je znašala povprečna zavarovana meza 24.80 din. Nižja je bila pri zagrebškem uradu (24.59 din.) dubrovniskem (24.14) in sarajevskem (24 din.), a je kljub temu še presegala povprečje.

Filozof Bergson 80 let star

Ce ne bi divjala vojna vihra, bi dne 18. t. m. vsa Francija svečano proslavila 80. letnico svojega velikega učenjaka in filozofa Henrija Bergsona. Tako pa se je proslava vršila v zelo skromnem obsegu in v krogu najboljših Bergsonovih prijateljev ob pismenih in brozovinih čestitkah iz vseh kulturnih krogov Francije in inozemstva.

Henri Louis Bergson je bil rojen dne 18. oktobra l. 1859 v Parizu. Njegov oče je bil premožen trgovec židovskega porekla, ki je prišel iz Irske, kamor se je preselil s Poljske. L. 1883 je bil imenovan za profesorja

filozofije na gimnaziji v Angersu, dve leti kasneje je odšel v Clermont in odtod v Pariz, kjer je od l. 1900 predaval na univerzi. L. 1917 je izšlo prvo Bergsonovo filozofsko delo »Ustavljaj razvoj«, ki je zrevolucioniralo duhove in začelo tako zvano Bergsonovo dobo v filozofiji. Bergsonovci so danes skoraj vsi veliki francoski duhoviti, tako tudi vrhovni poveljnik maršal Gamelin. Bergson je »premagal« Kanta in njegova filozofija se je hitro širila zlasti v Italiji in Angliji. Nemcem Bergson ni bil na-

klonjen, smatral jih je vedno za barbare, zato se je njegov nauk v Nemčiji začel širiti šele po svetovni vojni. Se danes velja Bergson za najpomembnejšega francoskega misleca. Njegova filozofija zavrača mehanično razlago življenja. L. 1932 je objavil delo »O dveh virih morale in religije«, kjer je obrazložil svoje stališče do vojne in vojne instinkta. L. 1914 je bil izvoljen v Francosko akademijo, l. 1928 je dobil Nobelovo literarno nagrado.

Sofoklejeva »Antigona« obnovljena

Z izredno ljubeznijo pripravljena tragedija sovražne usode je ostavila močan vtisk

Ljubljana, 24. oktobra.

»Antigona«, najkrajša, najlepša in najlepša cveta staroklasne grške dramatske poezije, se kakor na vseh resnih umetniških odrih po svetu pojavljata tudi v naši Drami vedno iznova in sta vselej dobrodošla. Slepá strašna usoda in nedoumna sovražnost bogov se znaša nad junakom Edipom in njegovo hčerjo Antigono ter zajame v mrtvaški vrtinec tudi njune najbližje, najdražje brez vsake resnične krivde. Dve tragediji sta v istini ena sama, ki kaže propad plemenite, duševno in srčno na višku stoječe obitelji, ker brez moči je človek proti »mojrici«, usodi, ki jo določijo bogovi. Vera v nepremagljivo usodo, ki je živela trdno v starih Grkih in ki so ji dali veličastno silnega izraza grški tragiki že nad štiri stoletja pred Kristom, živi v naših dušah temno, a vendar zavestno še danes in bo živela večno.

Prav zato pa je tudi preko dva tisoč let stara tragedija »Antigona« tako živa in sodobno učinkovita. V dejanje, ki se začne, razvije in zaključuje v enem samem dnevu in na enem samem prizorišču ter je idealen vzorec čiste klasične forme, je Sofoklej povezal ne le zgodbo, temveč vrsto misli in čustev, ki grabiho po našem razumu in srcu kakor aktualne resnice in lepote. In zopet treba ponoviti: prava umetnost je brezčasna in plemenita misel je večna. Zato pa je vtisk, ki ga napravila uprizoritev Antigone ali Edipa, na današnje občinstvo tako močan in svež kakor je bil na pesnikove sodobnike.

Tudi Sofoklejeve osebe so kakor naši znanci. Ta Kreon, tebanski kralj, vase zamaknjeni tiran, domišljavec in patološki trmasti okrutnež, Antigona, prva moderna žena v svetovni klasi, žena in pol. samozvestna, v pravicah in dolžnostih z močnim tekmovalcem, neustrašna in vendar polna vse ženske mehke miline, njena sestra Izmena, tip večine današnjega ženstva, si bak bršljan, ki se zna samo ovijati okoli hrasta — moža, brez lastnih misli, brez lastne volje, prepričana, da politika, borbenost, kritična upornost ni za žensko, temveč je absoluten privilegij moži; pa Hajmon, Kreonov sin, ali ni podoba današnje najboljše mladine, ki vneto išče resnice in pravice, a ne priznava starcem pameti in izključno pravilne sodbe samo zato, ker so stari in močni? Vedež Teirezias je kakor večno budna vest človečanstva in pove kar misli in čuti vsak poštenjak. Kakor bi govoril Goethe, da vsaka krivda se masčuje na svetu,« govori ta vedež kakor stoletja mlajše sv. pismo, da se grehi staršev masčujejo nad otroki in še na vnukih. In tako se v tragediji resnično tudi zgodi.

Dasi propadejo v borbi proti tiranskemu napuhu trije najboljši, najlepši in najpametnejši zastopniki večne etike, zadane najstrašnejša kazen tirana, čegar obup spremljata sramota in izobčenenost. Zmaga pa v srcu gledalcev zavest, da je resnična pravica in izrečena beseda Julesa Romaina: Borba naša gre za zmago morale, moške besede in duha plemenitosti!

Tako smo z radostjo sprejeli Sofoklejevo »Antigono« v novi, skrbno pripravljene, po rež. Lipahu z vidno ljubeznijo in skrbnostjo postavljene in po scenografu Franzu vzlic temobnim odskim razmeram bistro in okusno opremljeno uprizoritev.

Neumestno bi bilo nerganje zaradi nevažnih malenkosti, ko lahko ugotovimo v celoti močan, zlasti po mladini z navdušenjem potrjen prebojen uspeh premiere. Kdor je kdaj delal sam na našem temnem odru in s temi pičlimi sredstvi, priznava Lipahu in Franzu, da sta storila prav vse, kar jima je bilo mogoče. Problema zbora se je lotil že marsikdo, a za današnjo posvečeno zadovoljivo rešitve ni še našel nihče. Zbor, glas vesti, misli in čustev občestva, spremljajočega, razlagajočega, zadržujočega, pospešujočega in razsojajočega vse dogodke na odru, je bil svojska starogrška umetnost, ki ji danes še nismo dorasli. Skupinska govorica, še tako vezbana, ostane nerazumljiva. Lipah je zbor deloma položil v usta zborovodij, deloma ga je prepustil vsem starcem in veljakom sku-

paj. Pohvalno priznavam, da so Sever, Presetnik in še trije neimenovani govorili svoje stihje jasno in bistro ter prinesli rečnost in lepoto izrekov do polne veljave in je skupnost vsaj ustrezala.

Končno je našla naša Sarčeva svojo ulogo z Antigono. Plemenito, herojsko ženskost je posebila s toliko silo in lepoto, da nam ni pustila glade svoje moške govorice, mimike, igre in vsega nastopa niti najbolj skrite želje: uzadovoljila nas je tako popolnoma s svojo res klasično dovršeno kreacijo, da mi preostaja izreči ji le še našo zahvalnost za umetniški užitek in najtoplejše priznanje. Gospa Sarčeva je najmočnejša osebnost prefinjenega okusa in vzgledne tehnične dotiranosti v psihološki tragediji. Najtižnjo pravih nalog je le dolžnost uprave. V ulogi Izmene se je s svojo pojavo, inteligenco v govorici ter z lepo niansirano igro prav prikipno uveljavila nova angazirana Simčeva, doslej članica mariborske drame. Vidno ima vse pogoje za razvoj.

Največjo ulogo ima Skrbinec s kraljem Kreonom. Igralski, v gestah in kretnjah ter v oblačni, naduti govorici je podal močan značaj trmatega železnika, v zlo mu po katastrofi pa pretresljivega skesanca, ki je doživljal poraz in kazen z iskrenostjo. Ko na nekaterih mestih govorico retardira in muzikalno prijetneje izjasni, bo svojo kreacijo dvignil do viške.

Zelo prikipno je igral Igor sina Hajmona; priskočeno, čisto sinovski pokorno spočetka, a na to mladeniško uporno in končno iskreno v zaključnem obupu, je podal ulogo z lepo dikcijo, toplim poletom in čustvom, ki ni narejeno. Z njim in Simčevico smo dobili dvojce lepih obojev za bodočnost. V edinem prizoru je Mira Danilova kot žena kraljeva, Euridika, zgostila vso tragiko strašno zadete matere, Teirezias, vedež Potokar, je bil po maski in vsi igri odlični, žal, čisto nejasen in preveč grčav v govorici. Sanci kot stražnik se je močno uveljavil s čisto, inteligentno govorico in igro bojazljivca, ki ima primes komike. Jermanov prvi sel je bil za naš občutek nekoliko preveč domačnost, a Brezgarjev drugi sel neizrazit.

Klasična tragedija zahteva predvsem visoke kulture govorice, zmagovalne stihov in stilne igre. Taka uprizoritev je vedno koristna in polna učinkov osebi in publiki. Zdi se, da sta oba dela prišla polno na svoj račun.

Poezijo predstave je še dvignila lepa glesba kapelnika g. Niko Stritofa.

Fr. G.

Iz Trbovelj

— Ponovno opozarjamo na samaritanski tečaj, ki ga bo priredil v mesecu novembru Rdeči križ v Trbovljah. Vpisna znaša 10 din. Prvi posvetovalni sestanek se bo vršil v nedeljo 29. t. m. dopoldne v sedmem razredu višje deške šole v trgu Trbovlje. Tečaj bo vodil občinski zdravnik g. dr. Ziga Krasnik ter se bodo hospitalni podučevali v vseh zdravstvenih in sanitarnih disciplinah, katerih znanje je potrebno za slučaje vojne. Posebna pažnja se bo poglobila na področje o pripravah in prvi pomoči v slučaju napadov iz zraka. Vključno se vabi trboveljsko občinstvo k čim številnejši udeležbi. Današnji resni čas zahteva, da je ves narod pripravljen v obrambi svoje domovine. Vloga Rdečega križa pa je v obrambnem delu pač ena najvažnejših.

Iz Šoštanja

— Strelske tekme. Na svojem strelišču v Družnistrju je minulo nedeljo priredila tuk. Strelska družina tekme v streljanju. Udeležili so se jih tudi Celjani, ki so dosegli lepe uspehe in odnesli najboljša mesta in seveda najlepše nagrade. Podrobni rezultati so: 1. Blumer Friderik (Celje) 103 točke, 2. Langus Ivan (Šoštanj) 92, 3. Oman Joško (Celje) 83, 4. Beno Fuchs (Šoštanj) 81, 5. Jozek Stanko (Celje) 79, 6. Keblič Avgust (Celje) 77, 7. Topolšek Franc 64, 8. Majer Srečko (Šoštanj) 60 točk itd.

Lev Vladika:

MOŽ, KI JE UGASNIL SOLNCE

FANTASTIČEN ROMAN

POZOR — NEVARNOST — SMET!

Tudi balon, velik in napet, besneč v svoji rdeči barvi, je klical s svarilnim glasom v daljavo:

PREPOVEDANO OZEMLJE — POZOR NEVARNOST!

Zdena se je bila izpremenila.

Ah ne, bila je sloka in nežna, toda niti največji kup razstreliva ni mogel pregnati rjavega, odločnega bleksa njenih oči.

Cutila je, da mora biti taka, da bo navdajala vse s mirom in da bi še njen strah ne težil Vojte, ki je bil zdaj preobložen z delom.

Samo zvečer, ko je prišel utrujen in ji položil glavo v naročje, se je znova izpremenila v angela nežnosti. Z obema rokama ga je božala po kostanjavih kodrih, globok mir in ljubezen sta tekla liki osvetožujoči žarki iz koncev njenih prstov v Vojtovo možgane in srce.

7.

— Dovoljke, da se predstavim — Pagain — s'il vous plaît.

Maršal Erwein je planil pokonci kakor bi ga zbudel s šilom. To je bila brezmejna predrznost. Z... v njegovem kabinetu... se naenkrat pojavi tujec. Kje je pobočnik? Zakaj ga je pustil k njemu? Naglo se je obrnil in opazil, da stoji pri vratih mož nedoločene starosti, nedoločene postave in ne-

določene podobe. Elegantan oblečen, napol predrznega, napol ponižnega izraza...

— Kako bi radi? — je zagodrnjal maršal.

— Oprostite — rad bi se prijavil, da bi zgrabil Havla. Da, jaz... gotovo ga zgrabim.

Pagain... Pagain... je ponavljaj maršal sam pri sebi in takoj je odprl knjigo. Deset tisoč jih je bilo tam. Pagaina ni bilo med njimi.

— Kako pa veste, da lovim Havla? In kdo ste prav za prav?

— Pagain, signore, — je odgovoril možic in se priklonil, kakor na odru. — Telepat, jasnovidec, žongler, eskamoter, učenec fakirjev... Jaz vem, jaz vem... točno vse s svojo duševno bistrovidnostjo. Jaz vem vse...

— Gospod major, — je zaklical maršal namestu odgovora.

Vrata so se odprla in na pragu se je pojavila živa sveča. Visoki škornji, ostroge, obraz izdolben po globokih trdih potezah. Major Hau.

Obstal je na pragu in zrl na mužika, kakor da vidi pred seboj prikazen, čeprav so njegove oči maskirale železen mir.

— Kako je prišel ta gospod sem?

— Skozi ta vrata ne. Nikamor se nisem ganil od svoje mizice.

V maršalov kabinet se je lahko prišlo samo skozi pobočnikov pisarno. Pobočniki so bili trije. Eden je moral biti vedno v predsobi. Več vrst maršalov kabinet ni imel in bil je vendar v sedemnajstem nadstropju. Pagain je zrl na to maršalovo vprašanje tako navno, kakor da on ne more nič za to, da je tu. Maršal je zrl topo predse.

— V ječo z njim! — je kričnil naenkrat. Pobočnik

je pritisnil na gumb. Čez dvajset sekund je stal kapitan policijske straže na pragu.

— Hvala vam, — je dejal maršal, kakor da se je zdmrl iz sna. — Bila je pomota. Kapitan vzorno izrezanega obraza je odšel liki duh.

To je bilo nekaj izrednega, da je maršal izpremenil svoj sklep. To je bil jaseen dokaz, da prede Konzorciju slaba.

— Gospod major, pripišite gospoda Pagaina kot desetotisoč prvega v tajno trinidesetdesetorico.

— Drugič se pa zgledite pri pobočniku, prosim,

— je dejal na naslov drugega.

★

Usodno naključje je hotelo, da niti drugi, ki je prišel po obljubljeni nagradi, ni spadal med onih desetotisoč, katerim je bila pridržana trinidesetdesetorica.

Stenson — neki neznani Stenson — in za vask slučaj se je prijavil radiobrojavno. Šele ko je izpregovoril nekaj besed, se je izkazalo, da gre za nevarnega tolovaja, ki je bil dobil navodila iz centralne mednarodne federacije tolovajev kot mož, sposoben za to nalogo. Kako je zvedela centrala za to, je ostala zagonetka.

Bil je sprejet.

To je bil jaseen odgovor. Konzorcij sploh ne zaupa več svojim silam — deloma zato, ker je bil radio tajne trinidesetdesetorice kakor je vse kazalo popoln, deloma pa zato, ker so bili minili že trije dnevi in to je bila šele druga prijava...

Potem so se pa jale prijave množiti.

Abrahams Brown je izumil mažo, ki je napravila človeka neranjljivega. To je bil prozoren lak, boljji od vsega, kar je bil ustvaril izumiteljski duh na tem

polju. Pri tem je bil dovolj redek, da je lahko koža pod njim dihala. Strela ga ni mogla prebiti in toplota nanj ni učinkovala. Abrahams Brown ga je prišel prodajati, sam se ni šel udeležiti lova.

Preizkušnje pred Konzorcijem so pokazale, da je lak dober prevodnik elektrike. S tem so odpadla vsa pogajanja z Brownom in po njem je ostal samo sod laka brez ugotovitve načina, kako se izdeluje. Konzorcij je seveda zasledil sodček na račun pogrebnih stroškov, ki so bili zares visoki. Izumitelju so priredili svečan pogreb.

Erwin Hüchel je imel hladenatino gmo. Iz nje izdelani val je lomil žarke na tako čuden način, da se z očesom ni dalo točno določiti mesto, kje je val. Zdelo se je, da je potisnjen deset do petdeset metrov na desno ali levo ali pa kam drugam, kakor je bil pač val po plasteh vilit in kakor so padali nanj solnčni žarki.

Od tega izuma si Konzorcij ni mnogo obetal, vendar ga je za kupil. Osnem se je pogajal z drugim izumiteljem, ki se je skrivl pod psevdonimom C-H-16. Prodajal je nevidnost in govoril je samo po radiu.

Čudna obla iz nekakine zrcalne snovi. Vanjo se je mogel napadalec zapreti in bil je skrit pred očmi drugih. Od znotraj se je po vsej površini oble videlo ven, od zunaj je bila pa obla čudno maskirana. Naj jo je gledal človek od koder koli, vedno je videl na sprednji poluti jasno vse, kar je bilo za njo.

Ni se pa dala uporabiti pri solncu. Vržena senca bi se bila izdaljalo vlekla za njo. Ob mračnih dneh je pa človeško oko ni moglo opaziti.

Ena obla je veljala 100.000 faranov in izumitelj C-H-16 ni hotel povedati, kako se napravi. Konzorcij je kupil tri take oble.